

Η Κούνεβα απέκτησε θεατρική αντανάκλαση

Της ΙΩΑΝΝΑΣ ΚΛΕΦΤΟΓΙΑΝΝΗ

Η δολοφονική επίθεση κατά της Βουλγάρας συνδικαλίστριας Κωνσταντίνας Κούνεβα ενεργοποίησε ακαριαία τον Μισέλ Φάις. Θα μπορούσε να έχει μετασηματιστεί σε μια ασπρόμαυρη σειρά φωτογραφικών «σκηνών» (είναι γνωστή η αγάπη του στη φωτογραφία), ένα νέο σενάριο, ή ακόμη ένα διήγημα. Τελικά συνέγραψε, κυριολεκτικά εν θερμώ, έναν θεατρικό μονόλογο, «Το κίτρινο σκυλί», με μοναδική ηρωίδα την Κούνεβα. Μπορεί το όνομά της να έχει γίνει Ρούσκα Ρούσεβα, δεν αλλάζουν όμως ούτε οι συνθήκες ούτε το πλαίσιο που γέννησαν το παράλογο και τραγικό «φαινόμενο» της ημιθαυμάσιας αλλοδαπής συνδικαλίστριας (στον κλάδο καθαριστριών).

Τη Ρούσκα Ρούσεβα στο «Κίτρινο σκυλί», που κάνει πρεμιέρα στις 10 Μαΐου στο «Από Μηχανής Θέατρο» σε σκηνοθεσία Δίλλυς Μελεμέ, θα υποδυθεί η Αλεξία Καλτσίκη. Το κείμενο του έργου θα κυκλοφορήσει από τις εκδόσεις «Πατάκη».

Η επιλογή του τίτλου μπορεί να ξενίζει, όμως δεν είναι καθόλου συμπτωματική: «Το κίτρινο φως πέφτει κατά τόπους στη σκηνή για να κλονίσει τον μονόλογο της ηθοποιού». Γιατί ειδικά κίτρινο; Προοικονομεί το κίτρινο καυστικό υγρό, με το οποίο επιτέθηκαν στο εξιλαστήριο θύμα-Κούνεβα, αφήνει να εννοηθεί ο Φάις.

«Δεν θα δείτε την Κωνσταντίνα Κούνεβα. Τη Ρούσκα Ρούσεβα θα δείτε», διευκρινίζει. «Η Ρούσεβα είναι η ονειρική "αντανάκλαση" της Κούνεβα. Υπό την έννοια αυτή, η Ρούσκα Ρούσεβα είναι μακρινή συγγενής της Αντιγόνης (εμμονική της αγάπης), της Σεχραζάτ (εμμονική των ημιτελών ιστοριών) και της Ζαν ντ' Αρκ (εμμονική της έσω ακοής)».

Ο Φάις αποφεύγει να μείνει κατά γράμμα πιστός στα αληθινά γεγονότα. Στο μεταφυσικό μονόλογο του, το δολοφονικό οξύ μεταμορφώνεται σε «οξύ αγάπης»: «Αλλάζω τα πά-



Η εξαιρετική ηθοποιός Αλ. Καλτσίκη θα ερμηνεύσει στη σκηνή του «Από Μηχανής Θεάτρου» τη Ρούσκα Ρούσεβα, «συγγενή» της Κούνεβα και της Ζαν ντ' Αρκ (φωτογρ. Ηλίας Κοσίνας)

ντα», εξηγεί, «για να συναντήσω την εμπειρία του λιθοβολημένου (βλέπε: Κούνεβα), που απαντάει σε όλους μας: «Σας αγαπώ πολύ και σας ευχαριστώ πολύ για όλα! Μη σταματάτε!».

Εξ ου και δεν επεδίωξε να συναντήσει την ίδια την Κούνεβα ή τη μητέρα της. «Η περιπέτεια της γραφής και η περιπέτεια της σκηνής ελπίζω να ανακουφίσουν την περιπέτεια της ζωής. Η ηρωίδα στο "Κίτρινο σκυλί" ταράζεται από τον δαίμονα της αξόδευτης αγάπης κι απ' τον σιαμαίο δαίμονα του σπαταλημένου μίσους. Πάντα στο μέτρο που στόχος της σκηνικής της περιπέτειας είναι να επικρατήσει ο "εφιάλης του Καλού". Το "οξύ της αγάπης", με άλλα λόγια, που θα διαβρώσει τα κατακάθια της μνήμης και της καθημερινότητας», προσθέτει ο συγγραφέας. «Το "Κίτρινο Σκυλί" είναι ένα κείμενο -και, προσδοκώ, μια παράσταση- που στέκεται στα υπέρ κι όχι στα κατά της ανθρώπινης εμπειρίας».

Όπως και η Τσέρτσιλ έγραψε εν θερμώ μετά τα αιματηρά γεγονότα στη Γάζα τα «Επτά Εβραϊόπουλα» (παρουσιάζονται στο Θέατρο του Νέου Κόσμου), έτσι κι ο Φάις ενεργοποιήθηκε απ' την πρωτοφανή δολοφονική επίθεση. «Ανέκαθεν η τέχνη φιλοδοξούσε να επινοήσει την πραγματικότητα, εξού και τις ιστορίες μας δεν τις επιλέγουμε, μάς επιλέγουν», υποστηρίζει. «Πόσω μάλλον όταν μιλάμε για ένα κείμενο που γράφτηκε στον πυρετό της πραγματικότητας, στην κόψη της γλώσσας».

Η «εν θερμώ» συγγραφή εγκυμονεί κινδύνους. «Ως οσημασμένος της βραδείας καύσεως, παραμένει και για μένα ένα ερώτημα πώς προέκυψε τούτο το κείμενο», ομολογεί. «Ωστόσο, η εν θερμώ γραφή θυμίζει ανυπόφορο πόνο. Πρέπει ανυπερθέτως να απαλλαγείς από το πονεμένο μέλος».

Ζήσαμε μια πρωτοφανή κοινωνική αφύπνιση- αντίδραση για την επίθεση που δέχτηκε η Βουλγάρα

συνδικαλίστρια καθαρίστρια. Εύκολα θα συμπεράνει κανείς ότι το «υλικό Κούνεβα» είναι «πιασάρικο», ακόμη και όταν προορίζεται για τη σκηνή. «Δεν μ' ενδιαφέρουν τα πιασάρικα ή τα μη πιασάρικα θέματα», ξεκαθαρίζει ο Φάις. «Μ' ενδιαφέρει το "πιασάρικο" βλέμμα: εκείνο, δηλαδή, το βλέμμα που ταράζει και' αρχάς εμένα και τους δαίμονές μου. Από τον ορμαγαδό του Δεκεμβρη -με τις υπερβολές του και τις αλήθειες του- δύο πράγματα κράτησα: την ιερή σιωπή της οικογένειας του Αλέξανδρου Τριγορόπουλου και το καμένο πρόσωπο της Βουλγάρας καθαρίστριας».

• Το «Κίτρινο σκυλί» θα παρουσιάζεται ως τις 2 Ιουνίου (κάθε Κυριακή, Δευτέρα & Τρίτη), με σκηνικά της Έδας Μανιδάκη, μουσική επιμέλεια του Δημήτρη Ίσαρη και φωτοσύνθεση του Δευτέρη Παυλόπουλου. Πρόκειται για συμπαραγωγή της Εταιρείας Θεάτρου Συν, Επί (+, X) και της Καλλιτεχνικής Εταιρείας «Αίθρος». *

Εν θερμώ, αντίθετα με τη συνήθειά του, έγραψε ο Μισέλ Φάις τον μονόλογο «Το κίτρινο σκυλί». Τον ερμηνεύει η Αλεξία Καλτσίκη